

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

**INFORMACIJA
O INVESTICIJAMA U PERIODU 2003-2013. GODINE PO KANTONIMA
U FEDERACIJI BIH**

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl.ing.građ.

Sarajevo, februar/veljača 2015. godine

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO
www.zpr.ks.gov.ba

Direktor:
Hamdija Efendić, dipl.ing.grad.

Koordinacija i obrada:
SEKTOR ZA PLANIRANJE DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA

Pomoćnik direktora za planiranje društveno ekonomskog razvoja:
mr. sc. Maida Fetahagić

Šef službe za upravljanje i koordinaciju sredstava razvoja KS:
Ljiljana Misirača, dipl.ecc.

Šef službe za istraživanje i razvoj:
Gordana Memišević, dipl.ecc.

Priprema i obrada:
Ermina Ćatić, dipl. ecc.
Nihada Smajić ET
Edin Trgo IT

Sadržaj

<i>Uvodne napomene</i>	5
<i>I. ISPLATE ZA INVESTICIJE PO KANTONIMA U FEDERACIJI BiH</i>	6
A) Isplate za investicije u periodu 2003-2013. godine	6
B) Isplate za investicije u 2013. godini.....	9
C) Isplate investicija prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.....	12
<i>II. OSTVARENE INVESTICIJE PO KANTONIMA U FEDERACIJI BiH</i>	16
A) Ostvarene investicije u periodu 2003–2013. godine.....	16
B) Ostvarene investicije u 2013. godini.....	19
C) Ostvarene investicije u nova stalna sredstva prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.	23
D) Ostvarene investicije-izvedeni pokazatelji	27
<i>Rezime</i>	28
<i>Izvori:</i>	30

Tabele

Tabela 1. Isplate za investicije po kantonima u FBiH	6
Tabela 2. Indeksi isplata za investicije	6
Tabela 3. Učešće kantona u isplatama za investicije u FBiH	7
Tabela 4. Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja	10
Tabela 5. Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja u 2013. god.	11
Tabela 6. Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja u FBiH i kantonima u 2013. god.....	11
Tabela 7. Isplate investicija po djelatnostima za 2013. godinu u FBiH i kantonima.....	13
Tabela 8. Struktura isplata za investicija po djelatnostima za 2013. godinu u FBiH i kantonima.....	14
Tabela 9. Struktura isplata za investicije po djelatnostima za 2013. godinu u FBiH=100% i kantonima	15
Tabela 10. Ukupno ostvarene investicije u FBiH.....	16
Tabela 11. Indeksi ostvarenih investicija	16
Tabela 12. Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama FBiH	17
Tabela 13. Učešće ostvarenih investicija po godinama u periodu 2003-2013. god.....	18
Tabela 14. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi po kantonima u FBiH	21
Tabela 15. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi po kantonima u FBiH	21
Tabela 16. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi po kantonima u FBiH.....	22
Tabela 17. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po djelatnostima u 2013.godini u FBiH i kantonima.....	24
Tabela 18. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po djelatnostima za 2013. godinu u FBiH i kantonima	25
Tabela 19. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po djelatnostima za 2013.godinu u FBiH i kantonima	26
Tabela 20. Ukupno ostvarene investicije po stanovniku	27
Tabela 21. Ukupno ostvarene investicije po stanovniku	27

Grafovi

Graf 1. Učešće kantona u ukupnim isplatama za investicije u 2013.god. (FBiH=100%)	7
Graf 2. Učešće Kantona Sarajevo u ukupnim isplatama za investicije (po godinama FBiH=100%)	8
Graf 3. Struktura isplata za investicije po godinama (Period 2003-2013=100%).....	9
Graf 4. Ukupne isplate za investicije po kantonima u 2013.g u 000 KM	10
Graf 5. Učešće kantona u ukupnim isplatama za investicije u 2013.god. (FBiH=100%)	10
Graf 6. Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama u periodu 2003-2013.god. (FBiH=100%)	17
Graf 7. Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama po godinama (FBiH=100%).....	19
Graf 8. Ostvarene investicije u nova stalna po kantonima u 2013.god. u 000 KM.....	20
Graf 9. Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama u nova stalna sredstva u 2013. god. u % (FBiH=100%)	20
Graf 10. Struktura materijalnih sredstava po kantonima u %	22

Uvodne napomene

Informacija ima za cilj da da globalni osvrt na ukupne isplate za investicije i ostvarene investicije u nova stalna sredstva po kantonima u Federaciji BiH (FBiH): 1. *Unsko-sanski (USK)*, 2. *Posavski (PK)*, 3. *Tuzlanski (TK)*, 4. *Zeničko–dobojski (ZDK)*, 5. *Bosansko–podrinjski (BPK)*, 6. *Srednjobosanski (SBK)*, 7. *Hercegovačko–neretvanski (HNK)*, 8. *Zapadno–hercegovački (ZHK)*, 9. *Kanton Sarajevo (KS)* i 10. *Herceg-bosanski (HBK)* sa akcentom na Kanton Sarajevo.

Informacija pored uvodnih napomena i rezimea, sadrži dva dijela.

U prvom dijelu daju se ukupne isplate za investicije za ukupan period 2003-2013. godine i pojedinačno za svaku godinu perioda. Isplate za 2013. godinu date su sa strukturom izvora finansiranja i prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010. (KD).

U drugom dijelu daju se ukupno ostvarene investicije, investicije u nova stalna sredstva za 2013. godinu, tehnička struktura ostvarenih investicija prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010. (KD).

Na kraju se daje pregled ostvarenih investicija po stanovniku u kantonima i u Federaciji BiH.

Informacija je urađena na bazi Statističkog biltena br. 210, *Investicije u stalna sredstva u Federaciji Bosne i Hercegovine 2013*; koji je dostavljan Zavodu za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, januara 2014. godine. Federalni zavod za statistiku u ovom biltenu publikuje konačne podatke o investicijama u stalna sredstva za 2013. godinu prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010. koja je usklađena sa evropskom klasifikacijom NACE Rev. 2.

I. ISPLATE ZA INVESTICIJE PO KANTONIMA U FEDERACIJI BiH

A) Isplate za investicije u periodu 2003-2013. godine

U periodu 2003-2013. godine, isplate za investicije, odnosno novčana ulaganja u stalna sredstva na području Federacije BiH iznose 30.869,6 miliona KM, a na području Kantona Sarajevo iznose 13.470,3 miliona KM što čini 43,6 % ukupnih isplata na području Federacije BiH.

Tabela 1. Isplate za investicije po kantonima u FBiH

(u 000 KM)

Kantoni	Ukupne isplate za investicije											Ukupno
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
1. USK	90.919	86.540	107.026	85.386	163.214	204.674	107.287	79.126	82.797	103.531	99.768	1.210.268
2. PK	13.093	15.290	26.338	24.663	31.157	25.909	16.647	20.144	34.989	19.870	19.228	247.328
3. TK	243.234	225.127	299.245	260.936	444.490	593.732	391.826	357.934	350.239	398.663	413.904	3.979.330
4. ZDK	169.579	224.539	246.231	261.543	511.747	504.270	269.541	240.129	226.613	266.325	287.061	3.207.578
5. BPK	7.948	7.852	15.567	13.186	19.583	27.278	21.331	18.774	27.812	18.920	27.233	205.484
6. SBK	139.981	110.202	121.627	170.485	242.786	233.436	174.369	151.802	166.361	168.429	172.077	1.851.555
7. HNK	272.609	278.039	307.268	355.674	435.661	574.878	437.173	360.497	437.892	551.197	745.058	4.755.946
8. ZHK	76.775	72.798	97.151	97.273	163.982	192.668	126.023	124.663	194.523	130.583	119.099	1.395.538
9. KS	737.917	909.984	1.133.249	987.652	1.451.890	1.784.793	1.453.369	1.392.753	1.332.635	1.142.177	1.143.885	13.470.304
10. HBK	24.341	41.434	43.235	40.662	62.828	66.260	38.720	58.544	52.810	47.258	70.240	546.332
F BiH	1.776.396	1.971.805	2.396.937	2.297.460	3.527.338	4.207.898	3.036.286	2.804.366	2.906.671	2.846.953	3.097.553	30.869.663

U Kantonu Sarajevo isplate za investicije u 2013. godini u odnosu na 2003. godinu povećale su se za 54,8%. U Federaciji BiH isplate za investicije u 2013. godini povećane su za 60,3% u odnosu na 2003. godinu.

Tabela 2. Indeksi isplata za investicije

Kantoni	Indeksi (u %)											
	2004/03	2005/04	2006/05	2007/06.	2008/07	2009/08	2010/09	2011/10	2012/11	2013/12	2013/03	
1. USK	95,2	123,7	79,8	191,1	125,4	52,4	73,8	104,6	125,0	96,4	113,9	
2. PK	116,8	172,3	93,6	126,3	83,2	64,3	121,0	173,7	56,8	96,8	151,8	
3. TK	92,6	132,9	87,2	170,3	133,6	66,0	91,4	97,9	113,8	103,8	163,9	
4. ZDK	132,4	109,7	106,2	195,7	98,5	53,5	89,1	94,4	117,5	107,8	157,1	
5. BPK	98,8	198,3	84,7	148,5	139,3	78,2	88,0	148,1	68,0	143,9	238,0	
6. SBK	78,7	110,4	140,2	142,4	96,1	74,7	87,1	109,6	101,2	102,2	120,3	
7. HNK	102,0	110,5	115,8	122,5	132,0	76,0	82,5	121,5	125,9	135,2	202,2	
8. ZHK	94,8	133,5	100,1	168,6	117,5	65,4	98,9	156,0	67,1	91,2	170,1	
9. KS	123,3	124,5	87,2	147,0	122,9	81,4	95,8	95,7	85,7	100,1	154,8	
10. HBK	170,2	104,3	94,0	154,5	105,5	58,4	151,2	90,2	89,5	148,6	194,1	
F BiH	111,0	121,6	95,8	153,5	119,3	72,2	92,4	103,6	97,9	108,8	160,3	

U 2013. godini na području Kantona Sarajevo isplate za investicije su iznosile 1.143,8 miliona KM i veće su za 0,1% u odnosu na 2012. godinu.

Najveći rast investicija u Kantonu Sarajevo u posmatranom periodu je zabilježen u 2007. godine za 47%, a pad investicija zabilježen je u 2009. godini za 18,6%.

Na području Federacije BiH isplate za investicije veće su za 8,8% u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu.

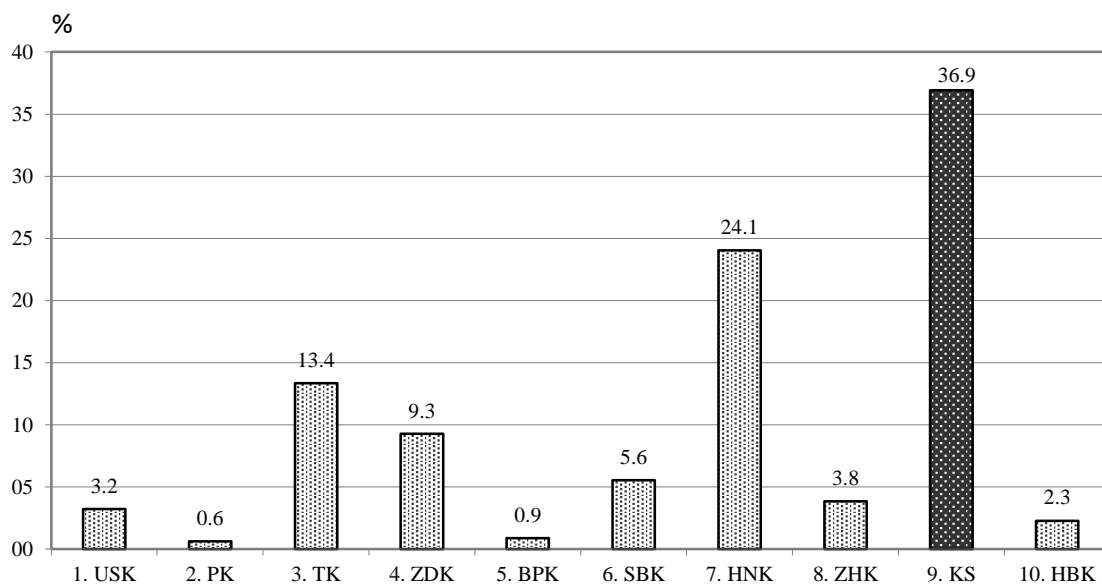
Najveći rast investicija u Federaciji BiH u posmatranom periodu je zabilježen u 2007. godine za 53,5%, a pad investicija zabilježen je u 2009. godini za 27,8%.

Tabela 3. Učešće kantona u isplatama za investicije u FBiH

Kantoni	Ukupne isplate za investicije u %											Ukupno 2003-2013.
	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	
1. USK	5,1	4,4	4,5	3,7	4,6	4,9	3,5	2,8	2,8	3,6	3,2	3,9
2. PK	0,7	0,8	1,1	1,1	0,9	0,6	0,5	0,7	1,2	0,7	0,6	0,8
3. TK	13,7	11,4	12,5	11,4	12,6	14,1	12,9	12,8	12,0	14,0	13,4	12,9
4. ZDK	9,5	11,4	10,3	11,4	14,5	12,0	8,9	8,6	7,8	9,4	9,3	10,4
5. BPK	0,4	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	1,0	0,7	0,9	0,7
6. SBK	7,9	5,6	5,1	7,4	6,9	5,5	5,7	5,4	5,7	5,9	5,6	6,0
7. HNK	15,3	14,1	12,8	15,5	12,4	13,7	14,4	12,9	15,1	19,4	24,1	15,4
8. ZHK	4,3	3,7	4,1	4,2	4,6	4,6	4,2	4,4	6,7	4,6	3,8	4,5
9. KS	41,5	46,1	47,3	43,0	41,2	42,4	47,9	49,7	45,8	40,1	36,9	43,6
10. HBK	1,4	2,1	1,8	1,8	1,8	1,6	1,3	2,1	1,8	1,7	2,3	1,8
F BiH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

U periodu 2003–2013. godina četiri kantona učestvuju sa 82,3% u ukupnim isplatama Federacije BiH, i to: Kanton Sarajevo 43,6 %, Hercegovačko–neretvanski 15,4 %, Tuzlanski 12,9% i Zeničko-dobojski kanton 10,4%.

Graf 1. Učešće kantona u ukupnim isplatama za investicije u 2013.god. (FBiH=100%)

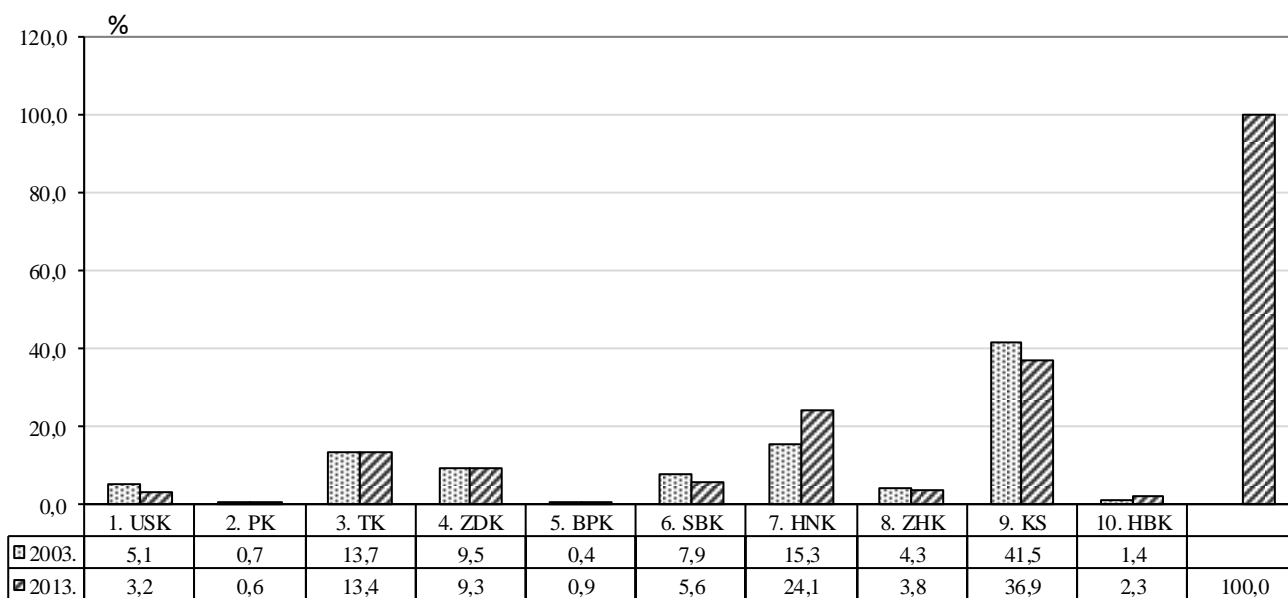

Uočava se da se u posmatranom periodu po godinama učešće Kantona Sarajevo kreće u rasponu od 36,9 % do 49,7%.

Tokom cijelog perioda, najveće isplate za investicije ostvarene su u četiri Kantona i to:

- u 2003. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 41,5%, Hercegovačko-neretvanski sa 15,3%, Tuzlanski sa 13,7% i Zeničko-dobojski kanton sa 9,5%;
- u 2004. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 46,1%, Hercegovačko-neretvanski sa 14,1%, dok Tuzlanski i Zeničko-dobojski kanton učestvuju sa po 11,4%;
- u 2005. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 47,3%, Hercegovačko-neretvanski sa 12,8%, Tuzlanski sa 12,5% i Zeničko-dobojski kanton sa 10,3%;
- u 2006. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 43,0%, Hercegovačko-neretvanski sa 15,5%, dok Tuzlanski i Zeničko-dobojski kanton učestvuju sa po 11,4%;
- u 2007. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 41,2%, Hercegovačko-neretvanski sa 12,4%, Zeničko-dobojski sa 14,5% i Tuzlanski kanton sa 12,6%;
- u 2008. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 42,4%, Hercegovačko-neretvanski sa 13,7 %, Tuzlanski kanton sa 14,1% i Zeničko-dobojski sa 12,0%;
- u 2009. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 47,9%, Hercegovačko-neretvanski sa 14,4 %, Tuzlanski kanton sa 12,9% i Zeničko-dobojski sa 8,9%;
- u 2010. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 49,7%, Hercegovačko-neretvanski sa 12,9 %, Tuzlanski kanton sa 12,8% i Zeničko-dobojski sa 8,6%;
- u 2011. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 45,8%, Hercegovačko-neretvanski sa 15,1 %, Tuzlanski kanton sa 12,0% i Zeničko-dobojski sa 7,8%;
- u 2012. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 40,1%, Hercegovačko-neretvanski sa 19,3 %, Tuzlanski kanton sa 13,9% i Zeničko-dobojski sa 9,4 %.
- u 2013. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 36,9%, Hercegovačko-neretvanski sa 24,1 %, Tuzlanski kanton sa 13,4 % i Zeničko-dobojski sa 9,3%.

Graf 2. Učešće Kantona Sarajevo u ukupnim isplatama za investicije (po godinama FBiH=100%)

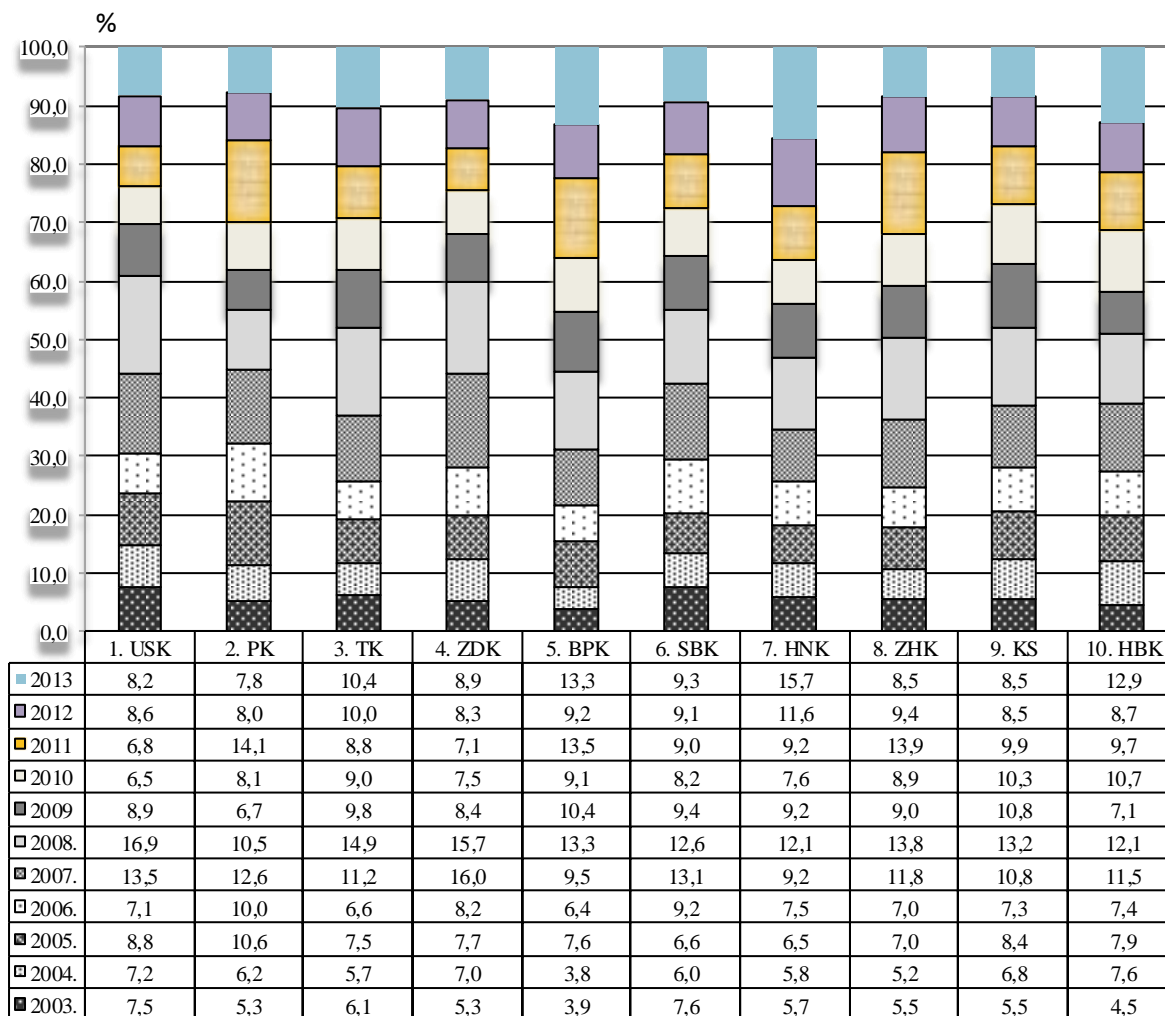

U Kantonu Sarajevo od ukupnih isplata investicije u vrijednosti od 13.470,3 miliona KM u posmatranom periodu, najveće isplate za investicije zabilježene su u 2008. godini u iznosu od 1.784,7 miliona KM. Najmanje isplate za investicije zabilježene u Posavskom kantonu u iznosu od 19,2 miliona KM i u Bosansko-podrinjskom u iznosu od 27,2 miliona KM.

Također, u Federaciji BiH od ukupnih isplata za investicija za isti period u iznosu od 30.869,6 miliona KM, najveće isplate za investicije u iznosu od 4.207,9 miliona KM bile su u 2008. godini.

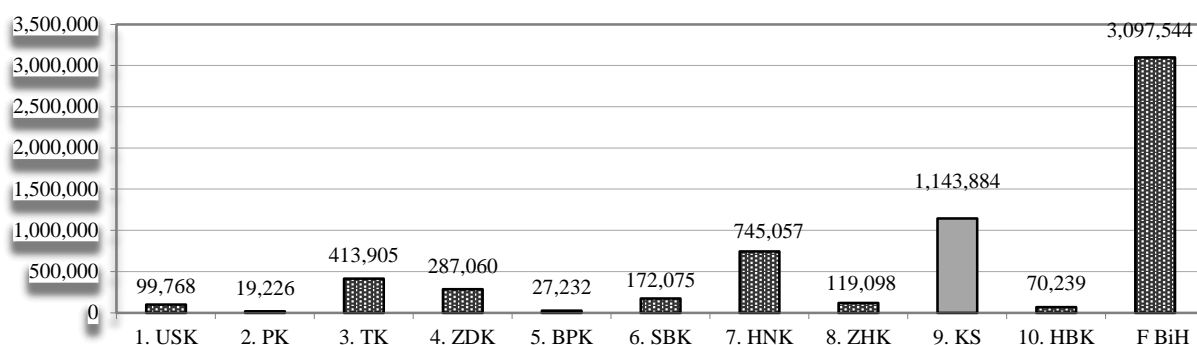
Graf 3. Struktura isplata za investicije po godinama (Period 2003-2013=100%)

B) Isplate za investicije u 2013. godini

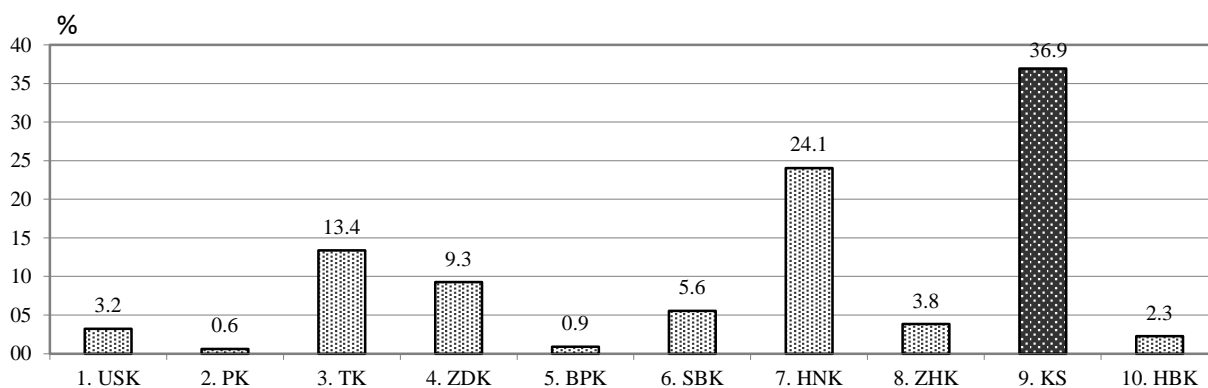
Ukupne isplate za investicije u 2013. godini iznosile su 3.097,5 miliona KM na području Federacije BiH, a u Kantonu Sarajevo ukupne isplate za investicije u 2013. godini iznosile su 1.143,8 miliona KM (Graf 4.).

Graf 4. Ukupne isplate za investicije po kantonima u 2013.g u 000 KM

U ukupnim isplatama za investicije u Federaciji BiH najveće učešće ostvaruje Kanton Sarajevo i to sa 36,9%, a najmanje je učešće Bosansko-podrinjskog 0,9% i Posavskog kantona sa 0,6%.

Graf 5. Učešće kantona u ukupnim isplatama za investicije u 2013.god. (FBiH=100%)

Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja daje se u narednoj Tabeli 4.

Tabela 4. Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja (u 000 KM)

Kantoni	Izvori finansiranja						Ukupno
	sopstvena sredstva	udružena sredstva	krediti	finansijski lizing	fondovi i budžet	ostali izvori	
1. USK	66.003	1.132	23.166	4.549	840	4.078	99.768
2. PK	14.097	5	3.208	278	785	853	19.226
3. TK	251.783	741	134.569	13.225	3.464	10.123	413.905
4. ZDK	169.945	14.343	67.891	12.079	2.414	20.388	287.060
5. BPK	10.077	1.702	13.306	321	514	1.312	27.232
6. SBK	111.827	7.619	31.049	8.639	1.168	11.773	172.075
7. HNK	381.514	8.447	321.545	7.766	10.489	15.296	745.057
8. ZHK	76.582	6.222	19.602	7.083	4.227	5.382	119.098
9. KS	769.308	54.955	205.562	29.632	9.689	74.738	1.143.884
10. HBK	54.927	1.460	10.893	1.132	421	1.406	70.239
F BiH	1.906.063	96.626	830.791	84.704	34.011	145.349	3.097.544

Tabela 5. Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja u 2013. god. (u %)

Kantoni	Izvori finansiranja						Ukupno
	sopstvena sredstva	udružena sredstva	kredit	finansijski lizing	fondovi i budžet	ostali izvori	
1. USK	3,5	1,2	2,8	5,4	2,5	2,8	3,2
2. PK	0,7	0,0	0,4	0,3	2,3	0,6	0,6
3. TK	13,2	0,8	16,2	15,6	10,2	7,0	13,4
4. ZDK	8,9	14,8	8,2	14,3	7,1	14,0	9,3
5. BPK	0,5	1,8	1,6	0,4	1,5	0,9	0,9
6. SBK	5,9	7,9	3,7	10,2	3,4	8,1	5,6
7. HNK	20,0	8,7	38,7	9,2	30,8	10,5	24,1
8. ZHK	4,0	6,4	2,4	8,4	12,4	3,7	3,8
9. KS	40,4	56,9	24,7	35,0	28,5	51,4	36,9
10. HBK	2,9	1,5	1,3	1,3	1,2	1,0	2,3
F BiH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

U Federaciji BiH struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja, upućuje na slijedeće:

- u isplatama za investicije iz ostalih izvora finansiranja Kanton Sarajevo učestvuje sa 51,4%;
- u sopstvenim sredstvima Kanton Sarajevo učestvuje sa 40,4%;
- u iskorištenim finansijskim kreditima Kanton Sarajevo učestvuje sa 24,7%;
- u sredstvima finansijskog lizinga Kanton Sarajevo učestvuje sa 35,0%;
- u sredstvima fondova i budžeta Kanton Sarajevo učestvuje sa 28,5%;
- u udruženim sredstvima Kanton Sarajevo učestvuje sa 56,9%.

Tabela 6. Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja u FBiH i kantonima u 2013. god. (u %)

Kantoni	Izvori finansiranja						Ukupno
	sopstvena sredstva	udružena sredstva	kredit	finansijski lizing	fondovi i budžet	ostali izvori	
1. USK	66,2	1,1	23,2	4,6	0,8	4,1	100,0
2. PK	73,3	0,0	16,7	1,4	4,1	4,4	100,0
3. TK	60,8	0,2	32,5	3,2	0,8	2,4	100,0
4. ZDK	59,2	5,0	23,7	4,2	0,8	7,1	100,0
5. BPK	37,0	6,3	48,9	1,2	1,9	4,8	100,0
6. SBK	65,0	4,4	18,0	5,0	0,7	6,8	100,0
7. HNK	51,2	1,1	43,2	1,0	1,4	2,1	100,0
8. ZHK	64,3	5,2	16,5	5,9	3,5	4,5	100,0
9. KS	67,3	4,8	18,0	2,6	0,8	6,5	100,0
10. HBK	78,2	2,1	15,5	1,6	0,6	2,0	100,0
F BiH	61,5	3,1	26,8	2,7	1,1	4,7	100,0

Uočava se da u strukturi isplata za investicije u 2013. godini sopstvena sredstva (amortizacija i sredstva za proširenje materijalne osnove rada) učestvuju sa 67,3% u Kantonu Sarajevo, a u Federaciji BiH sa 61,5%.

C) Isplate investicija prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

Posmatrana struktura isplata za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010. u 2013. godini (Tabela 7. i Tabela 8.) ukazuje da se 59,1% ukupnih isplata na području Kantona Sarajevo odnosi na četiri područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (18,8%), informacije i komunikacije (17,5%) proizvodnja i snadbjevanje energijom (14,9%), i prerađivačka industrija (7,9%).

Na nivou Federacije BiH ova struktura ukazuje da se 58,3% ukupnih isplata odnosi na četiri područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (16,9%), prerađivačka industrija (16,8%), stručne, naučne i tehničke djelatnosti (16,4%) i informacije i komunikacije (8,2%).

Sa stanovišta učešća Kantona Sarajevo u Federaciji BiH prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010., uočava se da u rasponu 49,7% do 85,6% isplata učestvuje osam djelatnosti, i to:

- informacije i komunikacije (78,7%),
- ostale uslužne djelatnosti (73,8%),
- prerađivačka industrija (73,7%)
- finansijske djelatnosti i osiguranje (73,7%),
- obrazovanje (71,6%),
- administrativne i uslužne djelatnosti (65,1%),
- poslovanje nekretninama (63,9%),
- hotelijerstvo I ugostiteljstvo (61,1%)

Tabela 7. Isplate investicija po djelatnostima za 2013. godinu u FBiH i kantonima

(u 000 KM)

Područje	Kantoni										F BiH
	1. USK	2. PK	3. TK	4. ZDK	5. BPK	6. SBK	7. HNK	8. ZHK	9. KS	10. HBK	
Pravna lica/osobe (Ukupno)	96.108	18.193	389.128	278.446	26.291	168.680	744.210	119.094	1.139.722	67.360	3.047.232
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	3.154	463	5.961	4.748	205	2.801	1.374	1.003	4.150	7.071	30.930
B Vađenje ruda i kamena	4.234	20	42.483	36.380		12.923	1.056	918	1.809	1.229	101.052
C Prerađivačka industrija	28.911	6.594	115.314	100.299	21.019	55.629	57.926	41.494	89.971	3.273	520.430
D Proizvodnja i snadbjevanje energijom	76		1.223	7.671		1.418	46.163	3.702	170.959	683	231.895
E Snabdijevanje vodmom	1.160	868	2.808	6.500	43	1.256	9.578	682	16.198	120	39.213
F Građevinarstvo	3.740	433	54.022	13.076	302	14.814	21.299	9472	40.036	1.566	158.760
G Trgovina na veliko i malo	27.438	5.120	85.840	38.805	730	44.714	40.428	28.227	214.653	37.773	523.728
H Prijevoz i skladištenje	4.857	931	38.975	17.534	806	7.048	5.386	5.950	64.963	3.565	150.015
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	519	230	1.736	1.559	191	4.655	15.284	1.393	41.011	498	67.076
J Informacije i komunikacije	1.351	57	3.884	2.177	237	1.040	45.091	170	200.087	12	254.106
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	58		2.405	415	15		15.324	312	51.866		70.395
L Poslovanje nekretninama	5.385		2.159	2.919		247	8.640	6.191	45.128	6	70.675
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	2.701	66	4.572	4.345	46	197	425.480	3.852	65.445	266	506.970
N Administrativne i uslužne djelatnosti	273	128	1.184	843	46	491	4.576	234	14.479	1	22.255
O Javna uprava i odbrana	6.153	2.258	19.653	30.777	2.043	9.315	33.020	6.866	58.709	9.870	178.664
P Obrazovanje	1.532	642	1.864	3.197	257	4.251	2.242	784	39.050	693	54.512
Q Djelatnosti zdravstvene socijalne zaštite	3.428	276	3.969	3.205	315	3.817	9.784	6.482	10.261	594	42.131
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1.021	91	525	3.114	1	3.870	938	1.000	2.984	107	13.651
S Ostale uslužne djelatnosti	115	16	549	882	34	194	622	387	7.964	34	10.797
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD											
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	3.660	1.035	24.776	8.615	942	3.397	848	5	4.163	2.880	50.321
Ukupno	99.766	19.228	413.902	287.061	27.232	172.077	745.059	119.124	1.143.886	70.241	3.097.552

Tabela 8. Struktura isplata za investicija po djelatnostima za 2013. godinu u FBiH i kantonima

(u %)

Područje	Kantoni										F BiH
	1. USK	2. PK	3. TK	4. ZDK	5. BPK	6. SBK	7. HNK	8. ZHK	9. KS	10. HBK	
Pravna lica/osobe (Ukupno)	96,3	94,6	94,0	97,0	96,5	98,0	99,9	100,0	99,6	95,9	98,4
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	3,2	2,4	1,4	1,7	0,8	1,6	0,2	0,8	0,4	10,1	1,0
B Vađenje ruda i kamena	4,2	0,1	10,3	12,7	0,0	7,5	0,1	0,8	0,2	1,7	3,3
C Prerađivačka industrija	29,0	34,3	27,9	34,9	77,2	32,3	7,8	34,8	7,9	4,7	16,8
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	0,1	0,0	0,3	2,7	0,0	0,8	6,2	3,1	14,9	1,0	7,5
E Snabdjevanje vodmom	1,2	4,5	0,7	2,3	0,2	0,7	1,3	0,6	1,4	0,2	1,3
F Građevinarstvo	3,7	2,3	13,1	4,6	1,1	8,6	2,9	8,0	3,5	2,2	5,1
G Trgovina na veliko i malo	27,5	26,6	20,7	13,5	2,7	26,0	5,4	23,7	18,8	53,8	16,9
H Prijevoz i skladištenje	4,9	4,8	9,4	6,1	3,0	4,1	0,7	5,0	5,7	5,1	4,8
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	0,5	1,2	0,4	0,5	0,7	2,7	2,1	1,2	3,6	0,7	2,2
J Informacije i komunikacije	1,4	0,3	0,9	0,8	0,9	0,6	6,1	0,1	17,5	0,0	8,2
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	0,1	0,0	0,6	0,1	0,1	0,0	2,1	0,3	4,5	0,0	2,3
L Poslovanje nekretninama	5,4	0,0	0,5	1,0	0,0	0,1	1,2	5,2	3,9	0,0	2,3
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	2,7	0,3	1,1	1,5	0,2	0,1	57,1	3,2	5,7	0,4	16,4
N Administrativne i uslužne djelatnosti	0,3	0,7	0,3	0,3	0,2	0,3	0,6	0,2	1,3	0,0	0,7
O Javna uprava i odbrana	6,2	11,7	4,7	10,7	7,5	5,4	4,4	5,8	5,1	14,1	5,8
P Obrazovanje	1,5	3,3	0,5	1,1	0,9	2,5	0,3	0,7	3,4	1,0	1,8
Q Djelatnosti zdravstvene socijalne zaštite	3,4	1,4	1,0	1,1	1,2	2,2	1,3	5,4	0,9	0,8	1,4
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1,0	0,5	0,1	1,1	0,0	2,2	0,1	0,8	0,3	0,2	0,4
S Ostale uslužne djelatnosti	0,1	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1	0,3	0,7	0,0	0,3
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	3,7	5,4	6,0	3,0	3,5	2,0	0,1	0,0	0,4	4,1	1,6
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 9. Struktura isplata za investicije po djelatnostima za 2013. godinu u FBiH=100% i kantonima

(u %)

Područje	Kantoni										F BiH
	1. USK	2. PK	3. TK	4. ZDK	5. BPK	6. SBK	7. HNK	8. ZHK	9. KS	10. HBK	
Pravna lica/osobe (Ukupno)	3,2	0,6	12,8	9,1	0,9	5,5	24,4	3,9	37,4	2,2	100,0
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	10,2	1,5	19,3	15,4	0,7	9,1	4,4	3,2	13,4	22,9	100,0
B Vađenje ruda i kamena	4,2	0,0	42,0	36,0	0,0	12,8	1,0	0,9	1,8	1,2	100,0
C Prerađivačka industrija	5,6	1,3	22,2	19,3	4,0	10,7	11,1	8,0	17,3	0,6	100,0
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	0,0	0,0	0,5	3,3	0,0	0,6	19,9	1,6	73,7	0,3	100,0
E Snabdjevanje vodom	3,0	2,2	7,2	16,6	0,1	3,2	24,4	1,7	41,3	0,3	100,0
F Građevinarstvo	2,4	0,3	34,0	8,2	0,2	9,3	13,4	6,0	25,2	1,0	100,0
G Trgovina na veliko i malo	5,2	1,0	16,4	7,4	0,1	8,5	7,7	5,4	41,0	7,2	100,0
H Prijevoz i skladištenje	3,2	0,6	26,0	11,7	0,5	4,7	3,6	4,0	43,3	2,4	100,0
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	0,8	0,3	2,6	2,3	0,3	6,9	22,8	2,1	61,1	0,7	100,0
J Informacije i komunikacije	0,5	0,0	1,5	0,9	0,1	0,4	17,7	0,1	78,7	0,0	100,0
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	0,1	0,0	3,4	0,6	0,0	0,0	21,8	0,4	73,7	0,0	100,0
L Poslovanje nekretninama	7,6	0,0	3,1	4,1	0,0	0,3	12,2	8,8	63,9	0,0	100,0
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	0,5	0,0	0,9	0,9	0,0	0,0	83,9	0,8	12,9	0,1	100,0
N Administrativne i uslužne djelatnosti	1,2	0,6	5,3	3,8	0,2	2,2	20,6	1,1	65,1	0,0	100,0
O Javna uprava i odbrana	3,4	1,3	11,0	17,2	1,1	5,2	18,5	3,8	32,9	5,5	100,0
P Obrazovanje	2,8	1,2	3,4	5,9	0,5	7,8	4,1	1,4	71,6	1,3	100,0
Q Djelatnosti zdravstvene socijalne zaštite	8,1	0,7	9,4	7,6	0,7	9,1	23,2	15,4	24,4	1,4	100,0
R Umjetnost, zabava i rekreacija	7,5	0,7	3,8	22,8	0,0	28,3	6,9	7,3	21,9	0,8	100,0
S Ostale uslužne djelatnosti	1,1	0,1	5,1	8,2	0,3	1,8	5,8	3,6	73,8	0,3	100,0
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD											
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	7,3	2,1	49,2	17,1	1,9	6,8	1,7	0,0	8,3	5,7	100,0
Ukupno	3,2	0,6	13,4	9,3	0,9	5,6	24,1	3,8	36,9	2,3	100,0

II. OSTVARENE INVESTICIJE PO KANTONIMA U FEDERACIJI BiH

A) Ostvarene investicije u periodu 2003–2013. godine

Ostvarene investicije, odnosno vrijednost efektivno izvršene izgradnje i nabavke objekata, opreme i ostalih investicionih ulaganja na području Kantona Sarajevo u periodu 2003-2013. godine iznose 10.330,2 milion KM i to je 36,0% ukupno ostvarenih investicija na području Federacije BiH, odnosno veće od 1/3.

Tabela 10. Ukupno ostvarene investicije u FBiH

u 000 KM

Kantoni	Ukupno ostvarene investicije											Ukupno
	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2003-2013
1. USK	110.643	102.986	112.992	92.464	146.977	153.244	97.610	85.360	88.433	106.400	100.481	1.197.590
2. PK	13.341	17.267	24.725	31.133	30.249	24.129	19.853	19.600	29.775	19.378	18.025	247.475
3. TK	309.323	258.066	323.202	248.287	507.381	627.608	439.943	363.573	390.063	493.781	434.988	4.396.215
4. ZDK	249.884	254.362	287.247	226.622	504.250	493.028	294.851	284.675	443.046	412.506	375.464	3.825.935
5. BPK	10.908	8.891	16.827	14.236	22.286	28.142	24.499	24.659	27.014	21.001	29.716	228.179
6. SBK	151.980	123.552	124.272	156.477	213.095	223.627	172.441	150.836	157.015	162.368	255.277	1.890.940
7. HNK	287.342	227.306	240.351	315.808	391.870	504.386	375.434	300.139	333.508	370.876	303.813	3.650.833
8. ZHK	92.946	90.408	98.494	93.271	157.664	171.297	131.922	115.432	124.496	124.172	159.831	1.359.933
9. KS	556.509	670.817	844.292	723.702	1.170.736	1.499.931	1.084.593	1.049.403	909.214	791.908	1.029.177	10.330.282
10. HBK	24.053	35.046	40.010	33.031	54.407	63.583	38.432	43.511	44.458	35.093	39.779	451.403
Nerasp. Inv.	21.842	61.791	120.180	89.711	105.571	186.034	129.870	136.836	105.635	81.344	65.840	1.104.654
F BiH	1.828.771	1.850.492	2.232.592	2.024.742	3.304.486	3.975.009	2.809.448	2.574.024	2.652.657	2.618.827	2.812.391	28.683.439

Godišnje promjene ostvarenih investicija daju se preko indeksa u Tabeli 11.

Tabela 11. Indeksi ostvarenih investicija

Kantoni	Indeksi u %										Ukupno
	2004/03	2005/04	2006/05	2007/06	2008/07	2009/08	2010/09	2011/10	2012/11	2013/12	2013/03
1. USK	93,1	109,7	81,8	159,0	104,3	63,7	90,6	103,6	120,3	94,4	90,8
2. PK	129,4	143,2	125,9	97,2	79,8	82,3	150,0	151,9	65,1	93,0	135,1
3. TK	83,4	125,2	76,8	204,4	123,7	70,1	88,7	107,3	126,6	88,1	140,6
4. ZDK	101,8	112,9	78,9	222,5	97,8	59,8	150,3	155,6	93,1	91,0	150,3
5. BPK	81,5	189,3	84,6	156,5	126,3	87,1	110,3	109,6	77,7	141,5	272,4
6. SBK	81,3	100,6	125,9	136,2	104,9	77,1	91,1	104,1	103,4	157,2	168,0
7. HNK	79,1	105,7	131,4	124,1	128,7	74,4	88,8	111,1	111,2	81,9	105,7
8. ZHK	97,3	108,9	94,7	169,0	108,6	77,0	94,4	107,9	99,7	128,7	172,0
9. KS	120,5	125,9	85,7	161,8	128,1	72,3	83,8	86,6	87,1	130,0	184,9
10. HBK	145,7	114,2	82,6	164,7	116,9	60,4	115,7	102,2	78,9	113,4	165,4
Nerasp. Inv.	282,9	194,5	74,6	117,7	176,2	69,8	81,3	77,2	77,0	80,9	301,4
F BiH	101,2	120,6	90,7	163,2	120,3	70,7	94,4	103,1	98,7	107,4	153,8

Tabela 12. Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama FBiH

u %

Kantoni	Učešće u %											Ukupno
	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	
1. USK	6,1	5,6	5,1	4,6	4,4	3,9	3,5	3,3	3,3	4,1	3,6	4,2
2. PK	0,7	0,9	1,1	1,5	0,9	0,6	0,7	0,8	1,1	0,7	0,6	0,9
3. TK	16,9	13,9	14,5	12,3	15,4	15,8	15,7	14,1	14,7	18,9	15,5	15,3
4. ZDK	13,7	13,7	12,9	11,2	15,3	12,4	10,5	11,1	16,7	15,8	13,4	13,3
5. BPK	0,6	0,5	0,8	0,7	0,7	0,7	0,9	1,0	1,0	0,8	1,1	0,8
6. SBK	8,3	6,7	5,6	7,7	6,4	5,6	6,1	5,9	5,9	6,2	9,1	6,6
7. HNK	15,7	12,3	10,8	15,6	11,9	12,7	13,4	11,7	12,6	14,2	10,8	12,7
8. ZHK	5,1	4,9	4,4	4,6	4,8	4,3	4,7	4,5	4,7	4,7	5,7	4,7
9. KS	30,4	36,3	37,8	35,7	35,4	37,7	38,6	40,8	34,3	30,2	36,6	36,0
10. HBK	1,3	1,9	1,8	1,6	1,6	1,6	1,4	1,7	1,7	1,3	1,4	1,6
Nerasp. Inv.	1,2	3,3	5,4	4,4	3,2	4,7	4,6	5,3	4,0	3,1	2,3	3,9
F BiH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

U 2013. godini na području Kantona Sarajevo ostvarene investicije su veće za 30,0% u odnosu na 2012. godinu.

Najveći rast ostvarenih investicija u Kantonu Sarajevo je zabilježen u 2007. godine za 61,8%, a pad ostvarenih investicija zabilježen je u 2009. godini za 27,7%.

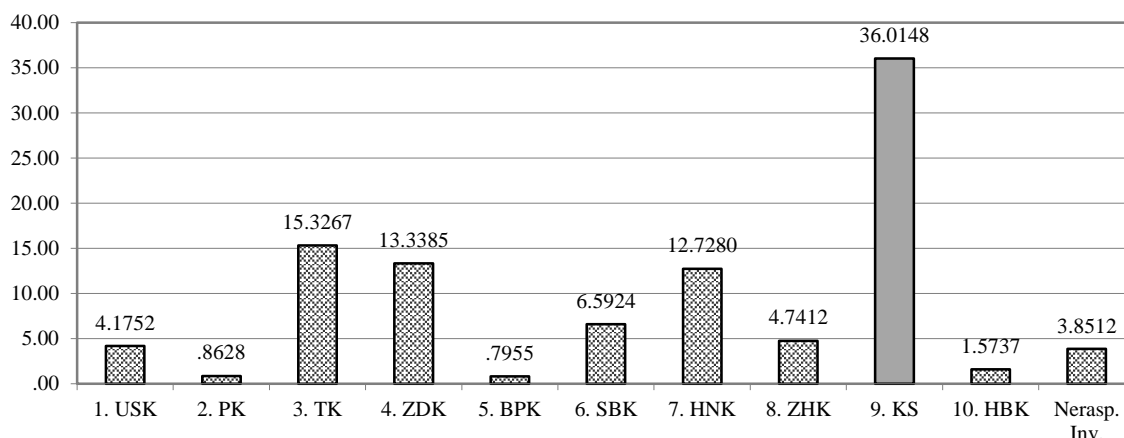
Na području Federacije BiH ostvarene investicije veće su za 7,4% u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu.

Najveći rast ostvarenih investicija u Federaciji BiH je zabilježen u 2007. godine za 63,2%, a pad investicija zabilježen je u 2009. godini za 29,3%.

U ukupno ostvarenim investicijama FBiH u periodu 2003-2013. godine četiri kantona ukupno učestvuju sa 77,3% u ostvarenim investicijama Federacije BiH Kanton Sarajevo sa 36,0%, Tuzlanski sa 15,3%, Zeničko-dobojski sa 13,3% i Hercegovačko-neretvanski 12,7% (Graf 6.).

Prema tome, u periodu 2003-2013. godine Kanton Sarajevo ostvaruje najveće učešće u ukupno ostvarenim investicijama Federacije BiH. Posavski i Bosansko-podrinjski ostvaruju najmanje učešće u ukupno ostvarenim investicijama Federacije BiH.

Graf 6. Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama u periodu 2003-2013.god. (FBiH=100%)

Tokom cijelog perioda, najveće ostvarene investicije su ostvarene u četiri Kantona i to:

- u 2003. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 30,4%, Tuzlanski sa 16,9%, Hercegovačko-neretvanski sa 15,7% i Zeničko-dobojski sa 13,7%,
- u 2004. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 36,3%, Tuzlanski sa 13,9%, Hercegovačko-neretvanski sa 12,3% i Zeničko-dobojski sa 13,7%,
- u 2005. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 37,8%, Tuzlanski sa 14,5% i Hercegovačko-neretvanski sa 10,8% i Zeničko-dobojski sa 13,7%,
- u 2006. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 35,7%, Hercegovačko-neretvanski sa 15,6% i Tuzlanski sa 12,3% i Zeničko-dobojski sa 12,9%,
- u 2007. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 35,4%, Tuzlanski sa 15,4%, Zeničko-dobojski sa 15,3% i Hercegovačko-neretvanski sa 11,9%,
- u 2008. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 37,7%, Tuzlanski sa 15,8%, Hercegovačko-neretvanski sa 12,7% i Zeničko-dobojski sa 12,4%,
- u 2009. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 38,6%, Tuzlanski sa 15,7%, Hercegovačko-neretvanski sa 13,4% i Zeničko-dobojski sa 10,5%,
- u 2010. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 40,8%, Tuzlanski sa 14,1%, Hercegovačko-neretvanski sa 11,7% i Zeničko-dobojski sa 11,1%,
- u 2011. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 34,3%, Zeničko-dobojski sa 16,7% Tuzlanski sa 14,7%, i Hercegovačko-neretvanski sa 12,6%,
- u 2012. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 30,2%, Tuzlanski sa 18,9%, Zeničko-dobojski sa 15,8% i Hercegovačko-neretvanski sa 14,2%.
- u 2012. godini Kanton Sarajevo učestvuje sa 36,6%, Tuzlanski sa 15,5%, Zeničko-dobojski sa 13,4% i Hercegovačko-neretvanski sa 10,8%.

U periodu 2003–2013. godine u Kantonu Sarajevo od ukupno ostvarenih investicija u iznosu od 10.330,2 miliona KM, najveće učešće ostvarenih investicija od 14,5% bilo je u 2008. godini, a u Federaciji BiH u iznosu najveće učešće je 13,9%. (Tabela 13.).

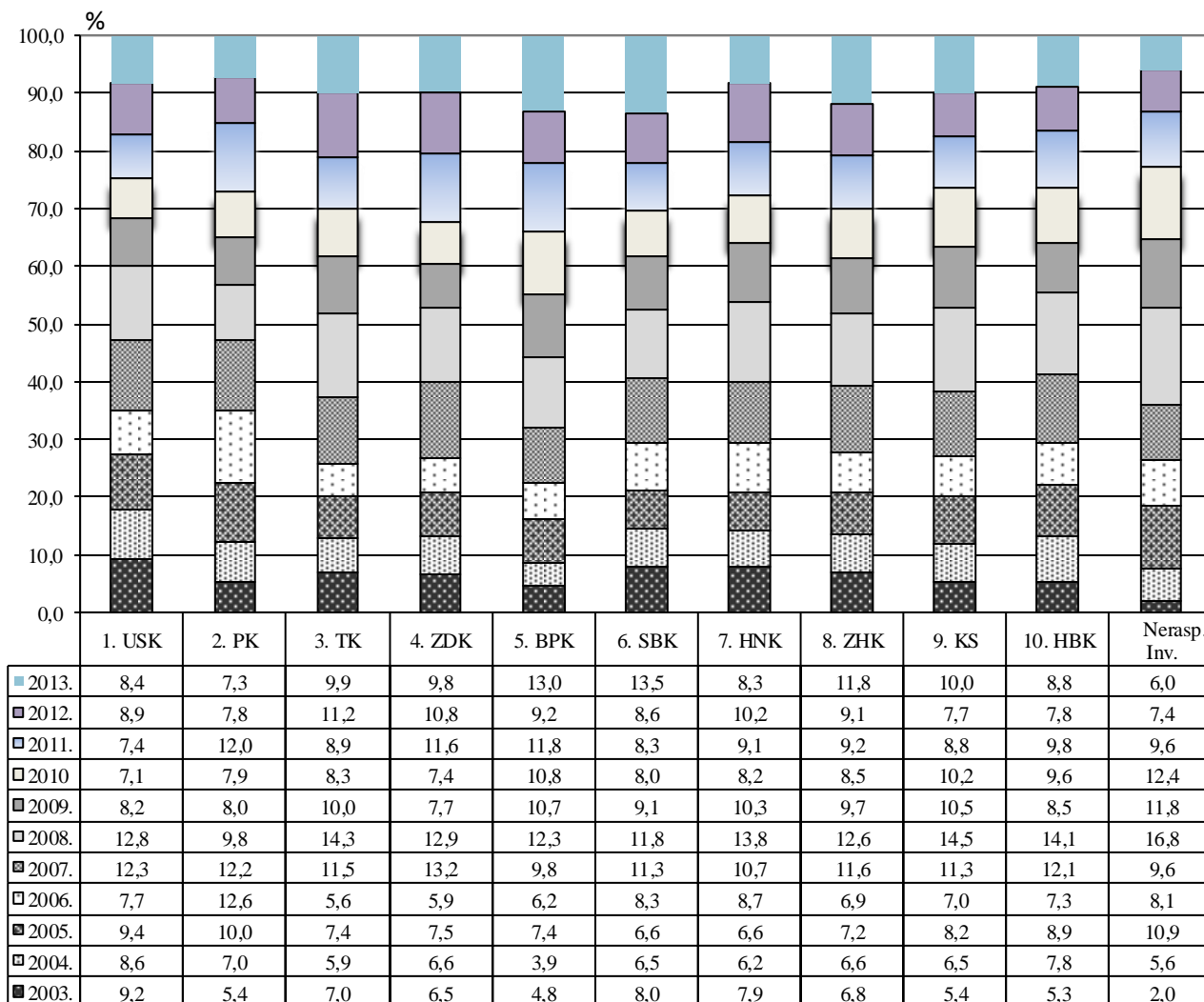
Tabela 13. Učešće ostvarenih investicija po godinama u periodu 2003-2013. god.

u %

Kantoni	Ukupno ostvarene investicije											Ukupno 2003-2013
	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	
1. USK	9,2	8,6	9,4	7,7	12,3	12,8	8,2	7,1	7,4	8,9	8,4	91,6
2. PK	5,4	7,0	10,0	12,6	12,2	9,8	8,0	7,9	12,0	7,8	7,3	92,7
3. TK	7,0	5,9	7,4	5,6	11,5	14,3	10,0	8,3	8,9	11,2	9,9	90,1
4. ZDK	6,5	6,6	7,5	5,9	13,2	12,9	7,7	7,4	11,6	10,8	9,8	90,2
5. BPK	4,8	3,9	7,4	6,2	9,8	12,3	10,7	10,8	11,8	9,2	13,0	87,0
6. SBK	8,0	6,5	6,6	8,3	11,3	11,8	9,1	8,0	8,3	8,6	13,5	86,5
7. HNK	7,9	6,2	6,6	8,7	10,7	13,8	10,3	8,2	9,1	10,2	8,3	91,7
8. ZHK	6,8	6,6	7,2	6,9	11,6	12,6	9,7	8,5	9,2	9,1	11,8	88,2
9. KS	5,4	6,5	8,2	7,0	11,3	14,5	10,5	10,2	8,8	7,7	10,0	90,0
10. HBK	5,3	7,8	8,9	7,3	12,1	14,1	8,5	9,6	9,8	7,8	8,8	91,2
Nerasp. Inv.	2,0	5,6	10,9	8,1	9,6	16,8	11,8	12,4	9,6	7,4	6,0	94,0
F BiH	6,4	6,5	7,8	7,1	11,5	13,9	9,8	9,0	9,2	9,1	9,8	90,2

Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama po godinama dato je na Grafu 7.

Graf 7. Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama po godinama (FBiH=100%)

B) Ostvarene investicije u 2013. godini

Podaci o ostvarenim investicijama iskazuju se kao ukupno ostvarene investicije i ostvarene investicije u nova stalna sredstva.

Ostvarene investicije predstavljaju vrijednost fizički realizovane izgradnje, izrade ili nabavke novih i polovnih/rabljenih stalnih sredstava tokom godine bez obzira na to jesu li završene i je li izvršena njihova isplata. Ostvarene investicije ne obuhvataju vrijednost kupovine zemljišta, patente, licence i usavršavanje (obrazovanje) osoblja.

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva odnose se na onaj dio stalnih sredstava koji je nabavljen neposredno od izvođača građevinskih radova, odnosno proizvođača opreme ili proizveden u vlastitoj režiji, odnosno ona investicijska dobra koja još nisu bila predmet kupoprodaje između neposrednih korisnika tih dobara. Ovdje se uključuje i polovna/rabljena

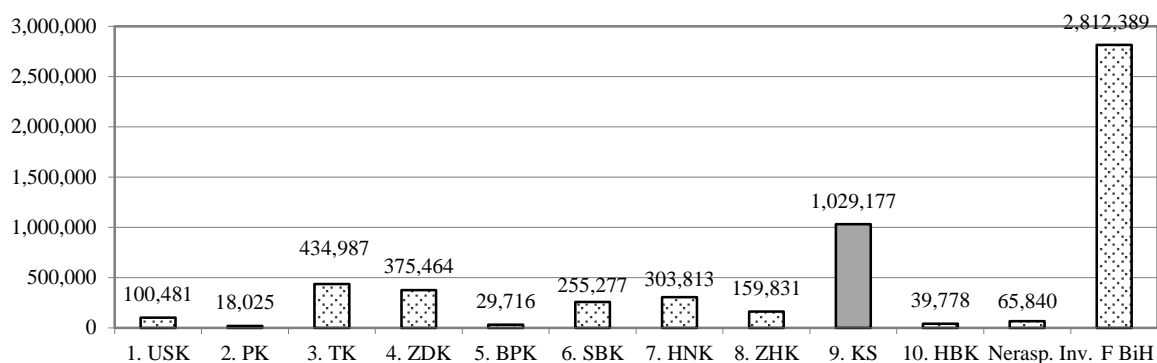
oprema nabavljena u inostranstvu budući da izravno utiče na porast nacionalnog bogatstva u zemlji. Ostala polovna sredstva nisu uključena u ostvarene investicije u nova sredstva. U nabavku novih stalnih sredstava svrstavaju se i investicije u veća poboljšanja postojećih stalnih sredstava.

Prema metodologiji stalna sredstva grupisana su u dvije osnovne grupe: materijalna stalna sredstva i nematerijalna stalna sredstva. U ostvarene investicije u nova stalna sredstva uključeni su troškovi prijenosa vlasništva zemljišta, ali nije uključena vrijednost kupovine zemljišta.

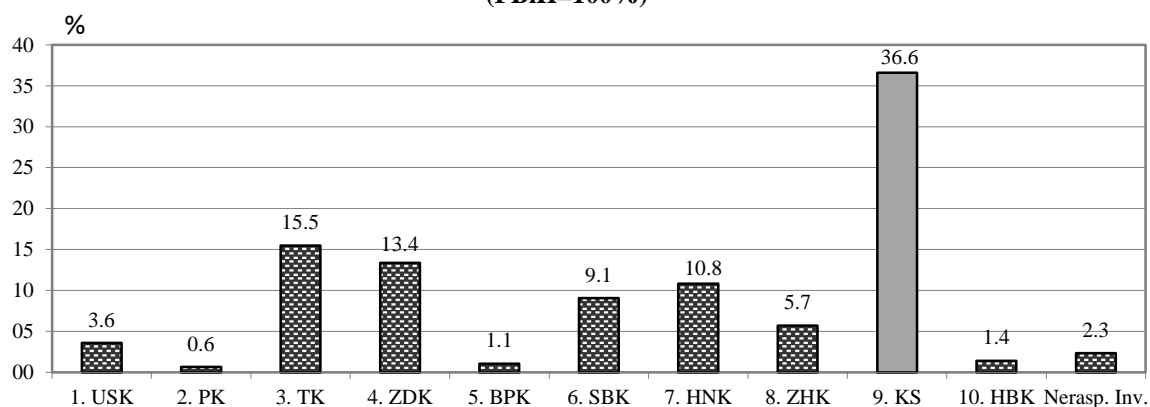
Na području Federacije BiH vrijednost ostvarenih investicija u nova stalna sredstva u 2013. godini iznosi 2.812,3 miliona KM, a vrijednost ostvarenih investicija u stalna sredstva iznosi 2.096,9 miliona KM (Tabela 14.)

U 2013. godini ostvarene investicije u nova stalna sredstva u Kantonu Sarajevo iznose 1.029,1 miliona KM i čine 36,6% ostvarenih investicija u nova stalna sredstva Federacije BiH.

Graf 8. Ostvarene investicije u nova stalna po kantonima u 2013.god. u 000 KM

Graf 9. Učešće kantona u ukupno ostvarenim investicijama u nova stalna sredstva u 2013. god. u % (FBiH=100%)

Graf 9.

Ostvarene investicije u materijalna stalna sredstva na području Kantona Sarajevo iznose ukupno 979,0 miliona KM, a u nematerijalna stalna sredstva i troškove prijenosa vlasništva zemljišta 50,1 miliona KM.

Na području Federacije BiH ostvarene investicije u materijalna stalna sredstva iznose 2.726,9 miliona KM, a u nematerijalna stalna sredstva i troškove prijenosa vlasništva zemljišta 85,3 miliona KM.

Tabela 14. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi po kantonima u FBiH (u 000 KM)

Kantoni	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	Ukupno
	Građevinski radovi	Strojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna stalna sredstva			
1. USK	47.700	49.457	2.227	872	225	100.481
2. PK	8.249	8.387	434	952	3	18.025
3. TK	177.218	235.870	15.726	5.718	455	434.987
4. ZDK	208.132	157.991	4.612	4.364	365	375.464
5. BPK	11.958	17.090	334	291	43	29.716
6. SBK	170.881	76.137	1.870	5.894	495	255.277
7. HNK	149.371	137.972	4.224	12.160	86	303.813
8. ZHK	86.076	71.316	269	2.089	81	159.831
9. KS	592.024	382.594	4.424	49.731	404	1.029.177
10. HBK	23.921	12.829	1.946	1066	16	39.778
Nerasp. Inv.	61.157	4583	12	88		65.840
F BiH	1.536.687	1.154.226	36.078	83.225	2.173	2.812.389

Tabela 15. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi po kantonima u FBiH u %

Kantoni	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	Ukupno
	Građevinski radovi	Strojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna stalna sredstva			
1. USK	3,1	4,3	6,2	1,0	10,4	3,6
2. PK	0,5	0,7	1,2	1,1	0,1	0,6
3. TK	11,5	20,4	43,6	6,9	20,9	15,5
4. ZDK	13,5	13,7	12,8	5,2	16,8	13,4
5. BPK	0,8	1,5	0,9	0,3	2,0	1,1
6. SBK	11,1	6,6	5,2	7,1	22,8	9,1
7. HNK	9,7	12,0	11,7	14,6	4,0	10,8
8. ZHK	5,6	6,2	0,7	2,5	3,7	5,7
9. KS	38,5	33,1	12,3	59,8	18,6	36,6
10. HBK	1,6	1,1	5,4	1,3	0,7	1,4
Nerasp. Inv.	4,0	0,4	0,0	0,1	0,0	2,3
F BiH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

U tehničkoj strukturi ostvarenih investicija u nova stalna sredstva dominiraju strojevi, oprema i transportna sredstva, građevinski radovi i ostala materijalna stalna sredstva.

U strukturi materijalnih stalnih sredstava Federacije BiH učešće Kantona Sarajevo u građevinskim radovima je 38,5%, u strojevima, opremi i transportnim sredstvima 33,1% i u ostalim materijalnim stalnim sredstvima 12,3%, u nematerijalnim stalnim sredstvima je 59,8%, a u troškovima prijenosa vlasništva zemljišta je 18,6%.

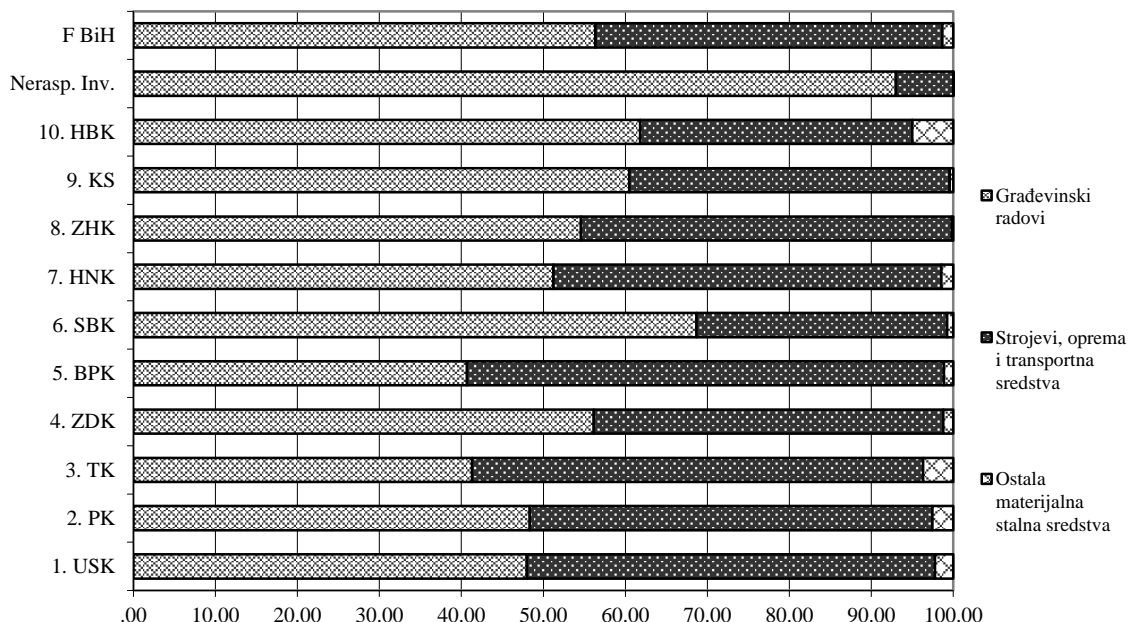
Tabela 16. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi po kantonima u FBiH (u %)

Kantoni	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	Ukupno
	Građevinski radovi	Strojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna stalna sredstva			
1. USK	47,5	49,2	2,2	0,9	0,2	100,0
2. PK	45,8	46,5	2,4	5,3	0,0	100,0
3. TK	40,7	54,2	3,6	1,3	0,1	100,0
4. ZDK	55,4	42,1	1,2	1,2	0,1	100,0
5. BPK	40,2	57,5	1,1	1,0	0,1	100,0
6. SBK	66,9	29,8	0,7	2,3	0,2	100,0
7. HNK	49,2	45,4	1,4	4,0	0,0	100,0
8. ZHK	53,9	44,6	0,2	1,3	0,1	100,0
9. KS	57,5	37,2	0,4	4,8	0,0	100,0
10. HBK	60,1	32,3	4,9	2,7	0,0	100,0
Nerasp. Inv.	92,9	7,0	0,0	0,1	0,0	100,0
F BiH	54,6	41,0	1,3	3,0	0,1	100,0

Tehnička struktura ukupno ostvarenih investicija u nova stalna sredstva pokazuje da materijalna stalna sredstva u odnosu na ukupna učestvuju sa 95,1% u Kantona Sarajevo. Nematerijalna stalna sredstva i troškovi prijenosa vlasništva zemljišta nemaju značajnije učešće (4,8%). Od toga građevinski radovi učestvuju sa 57,5%, strojevi, oprema i transportna sredstva sa 37,2%, a ostala materijalna sredstva sa 0,4 %.

U Federaciji BiH materijalna stalna sredstva učestvuju sa 95,4%, dok nematerijalna stalna sredstva i troškovi prijenosa vlasništva zemljišta nemaju značajnije učešće (3,1%). Građevinski radovi učestvuju sa 54,6%, strojevi, oprema i transportna sredstva sa 41,0%, a ostala materijalna sredstva sa 1,3%.

Graf 10. Struktura materijalnih sredstava po kantonima u %

U strukturi ulaganja u materijalna stalna sredstva dominiraju ulaganja u građevinske radove, u Federaciji BiH i većini kantona. U Kantonu Sarajevo građevinski radovi učestvuju sa 57,5%, a u Federaciji BiH sa 54,6 %.

C) Ostvarene investicije u nova stalna sredstva prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

Sa stanovišta namjene ulaganja, na području Kantona Sarajevo, u 2013. godini 61,9% ostvarenih investicija u nova stalna sredstva uloženo je u sljedeća područja djelatnosti: građevinarstvo (25,3%), informacije i komunikacije (14,5%), trgovinu na veliko i malo (14,2%) i prerađivačku industriju (7,9%).

Na području Federacije BiH u 2013. godini 63,7% ostvarenih investicija u nova stalna sredstva odnosi se na četiri područja djelatnosti: građevinarstvo (24,1%), prerađivačku industriju (16,9%), trgovinu na veliko i malo (13,8%), i informacije i komunikacije (8,9%).

Kanton Sarajevo u ostvarenim investicijama u nova stalna sredstva Federacije BiH učestvuje prema području djelatnosti: u finansijskoj djelatnosti i osiguranju (74,6%), poslovanje nekretninama (69,2%), obrazovanje (67,9%), ostalim uslužnim djelatnostima (67,8%) i javna uprava i odbrana (63,7%)

Tabela 17. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po djelatnostima u 2013.godini u FBiH i kantonima

(u 000 KM)

Područje	Kantoni										Nerasp.inv.	F BiH
	1. USK	2. PK	3. TK	4. ZDK	5. BPK	6. SBK	7. HNK	8. ZHK	9. KS	10. HBK		
Pravna lica/osobe (Ukupno)	96.822	16.992	410.212	366.849	28.775	251.880	302.957	159.827	1.025.014	36.900	65.840	2.762.068
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	2.720	476	4.735	3.477	191	2.346	2.176	979	3.972	5.892	569	27.533
B Vađenje ruda i kamena	3992	20	45151	34609		10862	626	792	1070	1013		98.135
C Prerađivačka industrija	23.480	2.890	112.348	98.421	20161	43.096	36302	52.548	81.712	2.803	250	474.010
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	11.004	1.048	48.847	34.222	1.230	25.865	45.952	6.798	46.520	7.322		228.809
E Snabdjevanje vodom	1.349	963	7.877	6.356	386	1.095	14.418	2.739	12.860	3.399		51.442
F Građevinarstvo	7.725	3079	31.455	109.842	341	107.584	43.944	53.097	260.439	6.131	55.278	678.915
G Trgovina na veliko i malo	21.743	4.809	82.599	27.605	524	32.867	39.302	24.623	146.099	3.241	4500	387.912
H Prijevoz i skladištenje	2.347	852	34.942	12.196	754	3.567	4.075	4.809	47.272	971	6	111.791
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	447	230	1.720	1.456	96	4.235	19.739	923	34.629	2595	1	66.071
J Informacije i komunikacije	6.149	57	18.360	11.709	2805	5.247	51.106	170	149.524	60	4494	249.681
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	451	114	3.060	2.081	86	180	9.067	304	47.073	21	666	63.103
L Poslovanje nekretninama	5375		1.339	1.690		247	7.847	576	38.345	6		55.425
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1005	18	3.333	3.822	46	110	1.097	3.597	20.693	247		33.968
N Administrativne i uslužne djelatnosti	142	127	1.041	557	48	567	3.862	234	10.471	288		17.337
O Javna uprava i odbrana	3084	1126	6.357	8.177	1509	2178	11.015	784	61.409	702		96.341
P Obrazovanje	1469	718	1.769	3.153	257	4205	2.256	4.125	41.458	1609	4	61.023
Q Djelatnosti zdravstvene soc. Zaš.	3.302	279	3.510	3.049	316	3.778	7.440	1.347	13.212	451		36.684
R Umjetnost, zabava i rekreacija	937	163	1.268	3.556		3733	2.135	994	2.518	124		15.428
S Ostale uslužne djelatnosti	100	21	501	871	24	118	606	387	5.738	24	72	8.462
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD												0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	3.660	1.035	24.776	8.615	942	3.397	848	5	4.163	2.880		50.321
Ukupno	100.481	18.025	434.988	375.464	29.716	255.277	303.813	159.831	1.029.177	39.779	65.840	2.812.389

Tabela 18. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po djelatnostima za 2013. godinu u FBiH i kantonima

(u %)

Područje	Kantoni										Nerasp.inv.	F BiH
	1. USK	2. PK	3. TK	4. ZDK	5. BPK	6. SBK	7. HNK	8. ZHK	9. KS	10. HBK		
Pravna lica/osobe (Ukupno)	96,4	94,3	94,3	97,7	96,8	98,7	99,7	100,0	99,6	92,8	100,0	98,2
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	2,7	2,6	1,1	0,9	0,6	0,9	0,7	0,6	0,4	14,8	0,9	1,0
B Vađenje ruda i kamena	4,0	0,1	10,4	9,2	0,0	4,3	0,2	0,5	0,1	2,5	0,0	3,5
C Prerađivačka industrija	23,4	16,0	25,8	26,2	67,8	16,9	11,9	32,9	7,9	7,0	0,4	16,9
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	11,0	5,8	11,2	9,1	4,1	10,1	15,1	4,3	4,5	18,4	0,0	8,1
E Snabdjevanje vodmom	1,3	5,3	1,8	1,7	1,3	0,4	4,7	1,7	1,2	8,5	0,0	1,8
F Građevinarstvo	7,7	17,1	7,2	29,3	1,1	42,1	14,5	33,2	25,3	15,4	84,0	24,1
G Trgovina na veliko i malo	21,6	26,7	19,0	7,4	1,8	12,9	12,9	15,4	14,2	8,1	6,8	13,8
H Prijevoz i skladištenje	2,3	4,7	8,0	3,2	2,5	1,4	1,3	3,0	4,6	2,4	0,0	4,0
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	0,4	1,3	0,4	0,4	0,3	1,7	6,5	0,6	3,4	6,5	0,0	2,3
J Informacije i komunikacije	6,1	0,3	4,2	3,1	9,4	2,1	16,8	0,1	14,5	0,2	6,8	8,9
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	0,4	0,6	0,7	0,6	0,3	0,1	3,0	0,2	4,6	0,1	1,0	2,2
L Poslovanje nekretninama	5,3	0,0	0,3	0,5	0,0	0,1	2,6	0,4	3,7	0,0	0,0	2,0
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1,0	0,1	0,8	1,0	0,2	0,0	0,4	2,3	2,0	0,6	0,0	1,2
N Administrativne i uslužne djelatnosti	0,1	0,7	0,2	0,1	0,2	0,2	1,3	0,1	1,0	0,7	0,0	0,6
O Javna uprava i odbrana	3,1	6,2	1,5	2,2	5,1	0,9	3,6	0,5	6,0	1,8	0,0	3,4
P Obrazovanje	1,5	4,0	0,4	0,8	0,9	1,6	0,7	2,6	4,0	4,0	0,0	2,2
Q Djelatnosti zdravstvene soc. Zaš.	3,3	1,5	0,8	0,8	1,1	1,5	2,4	0,8	1,3	1,1	0,0	1,3
R Umjetnost, zabava i rekreacija	0,9	0,9	0,3	0,9	0,0	1,5	0,7	0,6	0,2	0,3	0,0	0,5
S Ostale uslužne djelatnosti	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,2	0,2	0,6	0,1	0,1	0,3
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	3,6	5,7	5,7	2,3	3,2	1,3	0,3	0,0	0,4	7,2	0,0	1,8
Ukupno	0,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 19. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva po djelatnostima za 2013.godinu u FBiH i kantonima

(u %)

Područje	Kantoni										Nerasp.inv.	F BiH
	1. USK	2. PK	3. TK	4. ZDK	5. BPK	6. SBK	7. HNK	8. ZHK	9. KS	10. HBK		
Pravna lica/osobe (Ukupno)	3,5	0,6	14,9	13,3	1,0	9,1	11,0	5,8	37,1	1,3	2,4	100,0
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	9,9	1,7	17,2	12,6	0,7	8,5	7,9	3,6	14,4	21,4	2,1	100,0
B Vađenje ruda i kamena	4,1	0,0	46,0	35,3	0,0	11,1	0,6	0,8	1,1	1,0	0,0	100,0
C Prerađivačka industrija	5,0	0,6	23,7	20,8	4,3	9,1	7,7	11,1	17,2	0,6	0,1	100,0
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	4,8	0,5	21,3	15,0	0,5	11,3	20,1	3,0	20,3	3,2	0,0	100,0
E Snabdjevanje vodmom	2,6	1,9	15,3	12,4	0,8	2,1	28,0	5,3	25,0	6,6	0,0	100,0
F Građevinarstvo	1,1	0,5	4,6	16,2	0,1	15,8	6,5	7,8	38,4	0,9	8,1	100,0
G Trgovina na veliko i malo	5,6	1,2	21,3	7,1	0,1	8,5	10,1	6,3	37,7	0,8	1,2	100,0
H Prijevoz i skladištenje	2,1	0,8	31,3	10,9	0,7	3,2	3,6	4,3	42,3	0,9	0,0	100,0
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	0,7	0,3	2,6	2,2	0,1	6,4	29,9	1,4	52,4	3,9	0,0	100,0
J Informacije i komunikacije	2,5	0,0	7,4	4,7	1,1	2,1	20,5	0,1	59,9	0,0	1,8	100,0
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	0,7	0,2	4,8	3,3	0,1	0,3	14,4	0,5	74,6	0,0	1,1	100,0
L Poslovanje nekretninama	9,7	0,0	2,4	3,0	0,0	0,4	14,2	1,0	69,2	0,0	0,0	100,0
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	3,0	0,1	9,8	11,3	0,1	0,3	3,2	10,6	60,9	0,7	0,0	100,0
N Administrativne i uslužne djelatnosti	0,8	0,7	6,0	3,2	0,3	3,3	22,3	1,3	60,4	1,7	0,0	100,0
O Javna uprava i odbrana	3,2	1,2	6,6	8,5	1,6	2,3	11,4	0,8	63,7	0,7	0,0	100,0
P Obrazovanje	2,4	1,2	2,9	5,2	0,4	6,9	3,7	6,8	67,9	2,6	0,0	100,0
Q Djelatnosti zdravstvene soc. Zaš.	9,0	0,8	9,6	8,3	0,9	10,3	20,3	3,7	36,0	1,2	0,0	100,0
R Umjetnost, zabava i rekreacija	6,1	1,1	8,2	23,0	0,0	24,2	13,8	6,4	16,3	0,8	0,0	100,0
S Ostale uslužne djelatnosti	1,2	0,2	5,9	10,3	0,3	1,4	7,2	4,6	67,8	0,3	0,9	100,0
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD												
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	7,3	2,1	49,2	17,1	1,9	6,8	1,7	0,0	8,3	5,7	0,0	100,0
Ukupno	3,6	0,6	15,5	13,4	1,1	9,1	10,8	5,7	36,6	1,4	2,3	100,0

D) Ostvarene investicije-izvedeni pokazatelji

U periodu 2003-2013. godine, ostvarene investicije po stanovniku na području Federacije BiH iznose 11.104 KM, a na području Kantona Sarajevo iznose 22.086 KM.

Tabela 20. Ukupno ostvarene investicije po stanovniku (u 000 KM)

Kantoni	Ukupno ostvarene investicije											Ukupno 2003-2013.
	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	
1. USK	360	346	387	322	511	532	339	297	307	370	349	3.770
2. PK	306	386	555	753	734	596	498	496	752	493	463	5.569
3. TK	606	514	643	500	1.021	1.261	882	729	781	989	872	7.926
4. ZDK	626	634	715	564	1.255	1.230	736	711	1.108	1.033	942	8.613
5. BPK	309	252	478	413	662	847	740	749	823	643	916	5.917
6. SBK	631	489	481	610	831	875	676	593	618	640	1.008	6.445
7. HNK	1.318	1.012	1.070	1.382	1.723	2.226	1.662	1.332	1.483	1.651	1.354	14.858
8. ZHK	1.142	1.109	1.206	1.137	1.921	2.093	1.615	1.418	1.529	1.524	1.959	14.692
9. KS	1.387	1.670	2.095	1.747	2.794	3.560	2.560	2.404	2.072	1.797	2.325	22.086
10.HBK	287	416	475	401	663	781	476	542	557	442	504	5.040
F BiH	788	796	959	871	1.419	1.708	1.207	1.101	1.134	1.120	1.203	11.104

U periodu 2003-2013. godini Kanton Sarajevo ostvario je preko 1,9 puta veće investicije per capita u odnosu na Federaciju BiH. Osim Kantona Sarajevo, ostvarene investicije per capita veće od prosjeka Federacije BiH su u kantonima Hercegovačko–neretvanskom za 33,8 % i Zapadno-hercegovačkom za 32,3%. Unsko-sanski kanton ostvario je najmanje ukupno ostvarene investicija po stanovniku i to 66,1% niže od prosječno ostvarenih u Federaciji BiH. Ostali kantoni imaju znatno niži ovaj pokazatelj u odnosu na Federaciju BiH.

Tabela 21. Ukupno ostvarene investicije po stanovniku u % (F BiH=100)

Kantoni	Ukupno ostvarene investicije											Ukupno 2003-2013.
	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	
1. USK	45,6	43,5	40,3	37,0	36,0	31,2	28,1	26,9	27,1	33,0	29,0	33,9
2. PK	38,8	48,5	57,9	86,5	51,7	34,9	41,2	45,0	66,3	44,0	38,4	50,2
3. TK	76,9	64,6	67,0	57,4	72,0	73,8	73,1	66,2	68,9	88,3	72,5	71,4
4. ZDK	79,5	79,7	74,5	64,8	88,4	72,0	61,0	64,6	97,7	92,2	78,3	77,6
5. BPK	39,3	31,7	49,8	47,4	46,6	49,6	61,3	68,0	72,6	57,4	76,2	53,3
6. SBK	80,1	61,4	50,2	70,1	58,6	51,2	56,0	53,8	54,5	57,2	83,8	58,0
7. HNK	167,3	127,2	111,6	158,7	121,4	130,3	137,7	121,0	130,7	147,4	112,5	133,8
8. ZHK	144,9	139,3	125,8	130,5	135,3	122,6	133,7	128,7	134,8	136,1	162,8	132,3
9. KS	176,0	209,8	218,5	200,6	196,9	208,4	212,1	218,3	182,7	160,4	193,2	198,9
10.HBK	36,5	52,3	49,6	46,1	46,7	45,7	39,4	49,2	49,1	39,5	41,9	45,4
F BiH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

U 2013. godini Kanton Sarajevo ima ostvarene investicije per capita 1,9 puta veće u odnosu na Federaciju BiH. Takođe, ostvarene investicije per capita veće od prosjeka Federacije BiH, ostvarene su u Hercegovačko–neretvanskom kantonu za 12,5 % i Zapadno-hercegovačkom kantonu za 62,8%. Unsko-sanski kanton u 2013. godini ostvario je najmanje ukupno ostvarene investicija po stanovniku i to za 71,0% niže od prosječno ostvarenih u Federaciji BiH.

Rezime

■ U periodu 2003–2013. godine novčana ulaganja u stalna sredstva na području Kantona Sarajevo iznose 13.470,3 miliona KM, što čini 43,6% ukupnih isplata na području Federacije BiH.

Na području Federacije BiH isplate za investicije povećale su se za 61,1% u odnosu na 2003. godinu, a na području Kantona Sarajevo povećale su se za 54,8%. Tri kantona učestvuju sa oko 3/4 u ukupnim isplatama za investicije: Kanton Sarajevo, Zeničko-dobojski i Tuzlanski kanton.

Najmanje učešće u ukupnim isplatama u posmatranom periodu imao je Bosansko-podrinjski kanton od 0,7%. Kanton Sarajevo ostvario je najveće učešće u ukupnim isplatama za investicije na području Federacije BiH. Posmatrano po godinama učešće Kantona Sarajevo je: 2003. godine 41,5%, 2004. godine 46,1%, 2005. godine 47,3%, 2006. godine 43,0% , 2007. godine 41,2% , 2008. godine 42,4%, 2009. godine 47,9%, 2010. godine 49,7% , 2011 godine 45,8%, 2012 godine 40,1% i 2013. godine 36,9%.

Uočava se da je Kanton Sarajevo u 2013. godini imao veće isplate za investicije u odnosu na 2012. godinu za 0,1%. Isplate za investicije u 2013. godini na području Federacije BiH u odnosu na 2012. godinu su veće za 8,8%.

■ Struktura isplata za investicije prema izvorima finansiranja u 2013. godini po kantonima ukazuje da u ukupnim isplatama iz sopstvenih sredstava Kanton Sarajevo učestvuje sa 40,4%, iz udruženih sredstava 56,9%, iskorišteni finansijski krediti sa 24,7%, iz sredstava finansijskog lizinga učestvuje sa 35,0%, iz sredstava fondova i budžeta su 28,5% i iz ostalih izvora sa 51,4% u Federaciji BiH.

■ Posmatrana struktura isplata za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010. u 2013. godini ukazuje da se 59,1% ukupnih isplata na području Kantona Sarajevo odnosi na četiri područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (18,8%), informacije i komunikacije (17,5%) proizvodnja i snadbjevanje energijom (14,9%), i prerađivačka industrija(7,9%). Na nivou Federacije BiH ova struktura ukazuje da se 58,3% ukupnih isplata odnosi na četiri područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (16,9%), prerađivačka industrija (16,8%), stručne, naučne i tehničke djelatnosti (16,4%) i informacije i komunikacije (8,2%).

■ Ostvarene investicije u periodu 2003-2013. godine u Kantona Sarajevo u periodu 2003-2013. godine iznose 10.330,2 milion KM i to je 36,0% ukupno ostvarenih investicija na području Federacije BiH, koje iznose 28.683,4 miliona KM.

Vrijednost ostvarenih investicija na području Kantona Sarajevo u 2013. godini u odnosu na 2003. godinu veća je za 84,9%. Na području Federacije BiH ostvarene investicije u 2013. godini u odnosu na 2003. godinu veće su za 53,8%.

■ Ostvarene investicije u nova stalna sredstva u Kantonu Sarajevo u 2013.godini iznose 1.029,1 miliona KM i čine 36,6% ostvarenih investicija u nova stalna sredstva Federacije BiH, koje iznose 2.812,3 miliona KM. Vrijednost ostvarenih investicija u stalna sredstva na području Federacije BiH u 2013. godini iznosi 2.096,9 miliona KM i u odnosu na 2012. godinu su veće za 7,4%.

U strukturi ulaganja u materijalna sredstva u većini kantona dominiraju ulaganja u strojeve, opremu i transportna sredstva.

■ Najmanje učešće u ukupno ostvarenim investicijama u posmatranom periodu imao je Posavinski kanton od 0,6%. Kanton Sarajevo ostvario je najveće učešće u ukupno ostvarenim investicijama na području Federacije BiH. Posmatrano po godinama učešće Kantona Sarajevo je: 2003. godine 30,4%, 2004. godine 36,3%, 2005. godine 37,8% , 2006. godine 35,7%, 2007. godine 35,4% , 2008. godine 37,7%, 2009. godine 38,6% , 2010. godine 40,8% , 2011. godine 34,3%, 2012. godine 30,2% i 2013. godine 36,6%.

■ Sa stanovišta namjene ulaganja, na području Kantona Sarajevo, u 2013. godini 61,9% ostvarenih investicija u nova stalna sredstva uloženo je u sljedeća područja djelatnosti: građevinarstvo (25,3%), informacije i komunikacije (14,5%), trgovinu na veliko i malo (14,2%) i prerađivačku industriju (7,9%).

Na području Federacije BiH u 2013. godini 63,7% ostvarenih investicija u nova stalna sredstva odnosi se na četiri područja djelatnosti: građevinarstvo (24,1%), prerađivačku industriju (16,9%), trgovinu na veliko i malo (13,8%), i informacije i komunikacije (8,9%).

■ U periodu 2003-2013. godine, ostvarene investicije po stanovniku na području Federacije BiH iznose 11.104 KM, a na području Kantona Sarajevo iznose 22.086 KM. U posmatranom periodu Kanton Sarajevo ostvario je preko 1,9 puta veće investicije per capita u odnosu na Federaciju BiH. Ostvarene investicije per capita veće od prosjeka Federacije BiH, ostvarene su u kantonima Hercegovačko–neretvanskom za 33,8% i Zapadno-hercegovačkom za 32,3%, a ostali kantoni imaju znatno niži ovaj pokazatelj u odnosu na Federaciju BiH.

U 2013. godini Kanton Sarajevo ima ostvarene investicije per capita 1,9 puta veće u odnosu na Federaciju BiH. Takođe, ostvarene investicije per capita veće od prosjeka Federacije BiH, ostvarene su u Zapadno-hercegovačkom kantonu za 62,8% i Hercegovačko–neretvanskom kantonu za 12,5%. Ostali kantoni imaju znatno niži ovaj pokazatelj u odnosu na Federaciju BiH.

Izvori:

- Investicije u stalna sredstva u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2013. godinu, Statistički bilten 210. Federalni zavod za statistiku, Sarajevo, decembar 2014. godine.
- Informacija o investicijama u periodu 2003-2012. po kantonima u Federaciji BiH, Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, Sarajevo, januar 2014.
- Informacija o investicijama na području Kantona Sarajevo u 2013. godini, Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, Sarajevo, januar 2014.